

Habakuk

Habakuk 1

1. De last, welken Zie Jes. 13:1, in het volgende, *Habakuk*. Hebr. *Chabakuk*. Habakuk, de profeet, gezien heeft. Te weten in een gezicht, zie Jes. 1:1.
2. HEERE! hoe lang schreeuw ik, en Gij hoort niet, *hoe lang* roep ik geweld, tot U, en Gij verlost niet!
3. Waarom laat Gij mij ongerechtigheid zien, en aanschouwt de kwelling? Of, *moeite*, gelijk Ps. 10:14. Te weten die de bozen den vromen aandoen. **Want verwoesting** De zin is: Waar ik mij keer of wend, daar zie ik anders niet dan verwoesting en geweld. **en geweld is tegen mij over, en er is twist, en men neemt** Dat is, er zijn er vast overal, die twist en gekijf aanrichten, ook om kleine of geringe oorzaken. **gekijf op.**
4. Daarom wordt de wet onderlaten, en het recht komt nimmer Dat is, het wordt nimmermeer uitgesproken, de rechtsgedingen blijven aan den spijker hangen, gelijk men nu spreekt, zij duren vele jaren lang. **meer voort; want de goddeloze** Verg. Ps. 12:9, en Ps. 22:13. **omringt den rechtvaardige; daarom komt het recht verdraaid voor.**
5. **Ziet onder** Hier antwoordt de Heere den profeet op zijne klacht, en het is zoveel alsof Hij weide: Let hier wel op, of ooit dergelijk groot en verschrikkelijk oordeel gegaan is als die zware ellende en het verderf, dat Ik door de Chaldeën over ulieden, of gij boze Joden, zal laten komen. Doch de apostel heeft deze woorden wijders uitgestrekt tot de straf der ongelovige Joden; zie Hand. 13:41. **de heidenen, en aanschouwt, en verwondert u, verwondert u, want Ik** werk een werk in ulieder Dat is, gedurende ulieder leven. **dagen, *hetwelk* gij niet geloven zult, als het Of, *als men het vertellen zou.*** Zo buitengewoon groot zal het wezen. **verteld zal worden.**
6. **Want ziet, Ik verwek de Chaldeen, een bitter en snel volk,** Hebr. *zich haastende*; dat is, een volk, dat snel en haastelijk voortvaart in zijne zaken. Zie Jes. 5:26, enz. **trekkende door de** Dat is, **wijd en breed door vele landen. breedten der aarde, om erfelijk te bezitten woningen, die de zijne niet zijn.**
7. **Schrikkelijk en vreselijk is hetzelfde; zijn recht** Het doet alles naar zijn lust en welgevallen, en al wat het doet moet recht zijn vanwege zijne hoogheid. **en zijn hoogheid gaat van hemzelfen uit.**
8. **Want zijn paarden zijn lichter dan** Dat is, **sneller. de luipaarden, en zij zijn scherper dan** Van tanden, of van gezicht. **de avondwolven,** Hebr. *de wolven van den avond*; dat is, dan de wolven, die des avonds of bij nacht komen, om de schapen te stelen; verg. Jer. 5:6. **en zijn ruiters verspreiden zich; ja, zijn ruiters zullen van verre** Te weten uit verre landen. **komen, zij zullen vliegen** Dat is, **haastelijk en snellijk voortgaan. als een arend,** Verg. 2 Sam. 1:23; Job 9:26; Spreuk. 30:19; Jer. 4:13; Ezech. 17:2; Matth. 24:28. **zich spoedende om te eten.**
9. **Het zal** Te weten het volk van *Chaldea*. **geheellijk tot geweld** Dat is, om geweld te doen. **komen, wat zij** De zin is: Al wat de Chaldeën zullen zien, dat zullen zij als opsorpen, of opslokken en inzwelgen door de begeerlijkheid hunner ogen, verslindende met hunne ogen alles wat zij zien of ontmoeten. Zie dergelijke manier van spreken, Job 39:27. Hebr. *het opsorpen van hun aangezicht zal zijn naar het oosten*. Anderen: *het aanschouwen van hun aangezicht zal zijn alsof iemand den oostenwind tegenkwam*, die in het Joodse land zeer heftig en zeer schadelijk is. **inslorpen zullen met hun aangezichten, zullen zij brengen naar**

het oosten; Dat is, naar Chaldea, vanwaar deze soldaten gekomen waren, want Chaldea ligt noordoostelijk van *Judea*; daarheen zouden zij hunne ogen wenden, om derwaarts te keren met buit geladen. **en het zal de gevangenen** Hebr. *de gevangenis*, dat is, de menigten der gevangenen. **verzamelen als zand.** Dat is, in ontelbare menigt, gelijk het zand ontelbaar is. Zie Gen. 41:49.

10. **En hij zal** Te weten de konng van het bovengenoemde volk, te weten Nebukadnezar. **de koningen** Gelijk onder naderen, de koningen van Egypte, van Tyrus, van Sidon, van Arabië, en inzonderheid den koning *Zedekia*, gelijk te lezen is 2 Kon. 25:6,7, en Jer. 25: en Jer. 29: **beschimpen, en de prinsen zullen hem een belaching zijn; hij zal** Te weten de konng van het bovengenoemde volk, te weten Nebukadnezar. **alle vesting** Dat is, alle vaste plaatsen, hetzij steden, of kastelen, of andere forten. **belachen; want hij zal** Te weten de konng van het bovengenoemde volk, te weten Nebukadnezar. **stof vergaderen, en hij zal** Te weten de konng van het bovengenoemde volk, te weten Nebukadnezar. **ze innemen.**

11. **Dan zal** Te weten als hij Te weten de koning Nebukadnezar. Jeruzalem en andere sterke steden zal ingenomen hebben. **hij** Te weten de koning Nebukadnezar. **den geest** Dat is, hij zal anders gezind worden dan hij tevoren geweest is; dat is, hij zal door dezen zijn voorspoed in verschrikkelijken hoogmoed vervallen. Verg. Jes. 14:13,14; Dan. 4:30. Anders: *hij zal veranderen als een wind.* **veranderen, en hij** Te weten de koning Nebukadnezar. **zal doortrekken** Te weten in Chaldea, of naar Babylonië. Anders: *hij zal overtreden.,* en zich schuldig maken, Te weten aan God, door afgoderij, stutheid en vermetelheid. **houdende** deze zijn kracht voor zijn God.

12. **Zijt Gij niet van ouds af de HEERE, mijn God, mijn Heilige?** Onder andere namen, die God gegeven worden, is ook deze, *de Heilige Israëls.* Zie Ps. 71:22. Zie ook Jes.

12:6, en Jes. 43:3,15 en Jes. 49:7. **Wij zullen** Dat is, wij zullen niet ganselijk door de Chaldeën uitgeroeid worden, maar Gij zult ons door uw krachtige hand verlossen. **niet sterven; o HEERE! tot een** Dat is, opdat hij *te weten de koning te Babel* uwe gerichten volvoere. **oordeel hebt Gij hem gesteld, en o Rots! om te straffen** Te weten ons en anderen, of zichzelf, te weten nadat hij, als een roede en staf van uw toorn, ons zal gekastijd hebben. Verg. Exod. 9:16., **hebt Gij hem gegrondvest.**

13. **Gij zijt te rein van ogen, dan dat Gij het kwade** Te weten hetwelk de Chaldeën ons aandoen. **zoudt zien,** Gods oog is niet verborgen; Hij ziet het kwaad dat de mensen bedrijven, Ps. 10:14; maar Hij ziet het niet met goede ogen aan, Hij zal het ook niet altijd ongestraft laten. Doch Obad. 1:13, wordt deze manier van spreken genomen voor met lust het kwade, hetwelk den vromen overkomt, aanschouwen. **en de kwelling** Dat is, den overlast, te weten overlast, kwelling, moeite, dat is de Chaldeën ons aandoen. **kunt Gij** Zie de aantekening 51. **niet aanschouwen; waarom zoudt Gij aanschouwen die trouwelooslijk** Tw de Chaldeën, die zeer trouweloos en meinedig geweest zijn. Zie Jes. 21:2. **handelen? Waarom zoudt Gij zwijgen,** Dat is, de straf nalaten. **als de goddeloze** Te weten, de Chaldeër. **dien verslindt, die rechtvaardiger** Te weten, het Joodse volk, vergeleken bij de Chaldeën. Doch versta dit van de godzaligen onder de Joden, welken die zijn waar de profeet voor bidt; want de goddelozen onder de Joden gingen de heidenen in boosheid ver teboven. Zie Jer. 2:10,11. **is dan hij?**

14. **En waarom** Dat is, waarom zoudt Gij lijden dat de groten en machtigen dezer wereld de kleinen en onnozelen zouden vangen, doden, oplokken en verdelgen naar hun lust en goeddunken, gelijk de grote vissen de kleine doen, alsof Gij in de wereld alles liet gaan als bij geval, en alsof Gij nergens acht op gaaft? **zoudt Gij de mensen maken, als de vissen der zee, als het**

kruipend gedierte, dat geen Di, geen groten vis, of kruipend dier, hetwelk over hen heerst en hen beschermt tegen het geweld dergenen, die hen verslinden. **heerser heeft?**

15. **Hij trekt** Te weten de vijand van wien boven gesproken is, Nebukadnezar. **ze allen met den** Tw mensen, of natiën. Of, *hij trekt het*, enz. te weten mensen en goederen. **angel op, hij** Of, *uit*, dat is, hij brengt hen allen onder zijn geweld. Verg. Dan. 4:30. **vergadert ze in zijn garen, en hij verzamelt ze in zijn net; daarom verblijdt** De zin is: hij heeft niet alleen geen berouw en leedwezen over zijn boosheid, maar hij verblijdt en verheugt zich daarover, als wel gedaan hebbende. Verg. Ef. 4:19. **en verheugt hij zich.**

16. **Daarom offert** Alsof hij zeide: Als het den Chaldeër zo wel en naar zijn wens gaat, zo schrijft hij zulks Gode niet toe, maar zijn eigen macht en kloekheid. Zie Jes. 10:13 en Dan. 4:30. **hij aan zijn garen, en rookt aan zijn net; want door dezelve** Te weten, door zijn garen en net. **is zijn deel** Di, is zijn deel, staat, rang verbeterd en grotelijks vermeerderd. **vet geworden, en zijn spijs smoutig.**

17. **Zal hij dan** De zin is: Omdat hij dus wreed en vermeten is, zult Gij daarom altijd deze zijne goddeloosheid verdragen en ongestraft laten voorbijgaan? Zult Gij hem steeds het ene land voor en het andere land na laten overheren en tenonderbrengen? **daarom altoos zijn garen ledig maken, en zal hij niet verschonen, met altoos de volken te doden?** Di, te verdelen en uit te roeien, zonder dat Gij, als een rechtvaardig Rechter, daarop acht zult geven en hem straffen? Het antwoord wordt verzwegen, hetwelk zou wezen: geenszins, maar Gij zult hem eindelijk een gebit in den mond werpen en straffen. Dusdanige vragen loochenen sterkelijk.

1. **Ik stond op mijn wacht, en ik stelde mij op de sterkte, en ik hield wacht om te zien, wat Hij** Te weten de Heere. **in mij** Of, *door mij*, gelijk 2 Sam. 23:2. Dat is, wat mij de Heere openbaren zou. **spreken zou,** Dat is, wat Hij mij door een inwendige openbaring zou te kennen geven en bevelen; verg Hos. 1:2. **en wat ik** Te weten wat ik het volk Gods antwoorden zou op de klacht, die ik in zijn naam gedaan heb, Hab. 1:2, enz., waar de profeet als in twist komt met den Heere, klagende over zijn regering, overmits het den vromen zo kwalijk gaande was, en den goddelozen zo wel. **antwoorden zou op mijn bestraffing.**

2. **Toen antwoordde mij de HEERE, en zeide: Schrijf het gezicht** Dat is, de profetie van den ondergang der Babyloniërs, waarvan in de volgende verzen gesproken wordt., **en stel het duidelijk op tafelen, opdat daarin** Hebr. *opdat hij lope die daarin leest*; di, schrijf het met zo grote letters, dat hij die maar voorbijloopt, het kan lezen. Verg. Deut. 27:8. **leze die voorbijloopt.**

3. **Want het** Te weten het gezicht. **gezicht** Dat is, het Te weten het gezicht. **geen** door deze profetie te kennen wordt gegeven zal nog een tijdlang uitblijven. **zal nog tot een bestemden tijd zijn, dan zal Hij** Te weten de Heere. **het** Te weten het gezicht. **op het** Te weten het gezicht. **einde voortbrengen, en niet liegen;** Hij zal metterdaad bewijzen en doen blijken dat hij niet gelogen heeft. **zo Hij** Te weten de Heere. **vertoeft, verbeid Hem, want** Te weten den Heere. Of *het*, te weten het gezicht **Hij** Te weten de Heere. **zal gewisselijk** Hebr. *komende komen*; Hebr. 10:37. **komen, Hij** Te weten de Heere. **zal niet achterblijven.** Of, *vertragen, uitblijven*, te weten boven den dag van God bestemd.

4. **Ziet, zijn ziel** Dat is, hart, gemoed. **verheft zich,** Anders: *bobbelt op* Al schijnt de goddeloze wat groots te zijn, zo is hij maar als een bobbel, die wel wat schijnt te wezen,

maar inderdaad is hij niets, hij verdwijnt haast. **zij is niet recht** Maar snood en verkeerd: Alzo staat er: *Het aangezicht in het gericht te kennen is niet goed*; Spreuk. 24:23; dat is, het is zeer kwaad. **in hem; maar de rechtvaardige** Dat is, die voor God rechtvaardig is door Of, *uit zijn geloof*, namelijk zover hij door het geloof zich toepast de beloften Gods, aangaande de gerechtigheid van *Christus*, Joh. 3:36, Rom. 1:17; Gal. 3:11; Hebr. 10:38. **Jezus Christus zal door Of, uit zijn geloof**, namelijk zover hij door het geloof zich toepast de beloften Gods, aangaande de gerechtigheid van *Christus*, Joh. 3:36, Rom. 1:17; Gal. 3:11; Hebr. 10:38. **zijn geloof leven.** Dat is, hij zal, verzoend zijnde met God, troost en blijdschap door den Heiligen Geest gevoelen hier in dit tijdelijke leven, en hij zal hiernamaals het eeuwige leven erven.

5. En ook dewijl hij Te weten de Chaldeër; het Nebukadnezar of Belsazar. **trouwelooslijk** Of, *door den wijn trouwelooslijk wordt* Hebr. *de wijn is trouweloos*; dat is, dronkenschap maakt hen trouweloos. **handelt bij den wijn, een trots man** Of *hovaardig*. is, en in zijn woning niet blijft; Of, *niet blijven kan*. Hebr. *woont niet*; dat is, die zich niet laat genoeg aan de koninkrijken en landen, die hij alrede heeft, maar hij zoekt verder te gaan, nimmermeer land genoeg hebbende; zie Dan. 4:22. Anders: *daarom zal hij in zijne woonplaats niet blijven*; dat is, daarom zal hij zelf uitgestoten worden uit zijne woning, hij zal in rust en vrede niet blijven. **die zijn ziel wijd opendoet als het graf,** Of, *als de hel*, die nimmermeer verzadigd noch vervuld is; verg. Jes. 5:14. **en gelijk de dood is, die niet zat wordt, en tot zich** Door heerszucht daartoe aangepord zijnde; zie boven Hab. 1:9. **verzamelt al de heidenen, en vergadert tot zich** Door heerszucht daartoe aangepord zijnde; zie boven Hab. 1:9. **alle volken.**

6. Zouden Of, *zullen niet allen*. **dan niet al dezelve van hem een** Dat is, hem belachen en bespotten; te weten als hem God te schande zal gebracht hebben.

spreekwoord opnemen, en een uitlegging der raadselen van hem? En men zal Te weten een iegelijk onder de godzaligen, van wien Hab. 2:4, gesproken is. **zeggen: Wee dien, die vermeedert** Dat is, die zich verrijkt met hetgeen het zijne niet is. berovende andere heren en lieden van hunnen landen en goederen. **hetgeen het zijne niet is (hoe lange!), en dien, die op zich laadt dik slijk.** Alzo noemt de profeet het zilver en goud, mitsgaders alle andere aardse goederen, die deze koning samengeschraapt en vergaderd had.

7. **Zullen niet** Deze vraag bevestigt sterkelijk, en is zoveel alsof hij zeide: Zekerlijk er zullen er opstaan, die; enz. **onvoorziens** Of, *haastelijk*. **opstaan, die u bijten** O koning te Babel; verstaat men dit van Nebukadnezar, zo is het te zeggen, dat hij haast sterven zou, en dat zijn lichaam in het graf van de wormen zou gebeten en gegeten worden. Maar verstaat men dit van Belsazar, zo is dit de zin, dat de vijanden in het kort komen zouden, die het rijk van hem nemen zouden, want hij is haastelijk in één nacht omgekomen en het rijk is hem en de zijnen benomen. Zie Dan. 5. Zie ook Jes. 13,14 en Jes. 21:2; Jer. 50,51. Zodat *bijten* hier te zeggen is vijandelijk overvallen en aangrijpen, gelijk de leeuwen en andere wrede beesten doen. **zullen, en ontwaken, die u zullen bewegen, en zult gij hun niet tot plundering worden?** Of, *enkel plundering, beroving*.

8. **Omdat gij vele heidenen beroofd hebt, zo zullen alle overgebleven volken u beroven; om het bloed der mensen,** Te weten hetwelk gij zonder reden of oorzaak vergoten hebt. Zie onder Hab. 2:17 en Jes. 33:1. **en het geweld aan het land,** Het zij vast overal aan verscheidene landen, of bij name aan het Joodse land gedaan. **de stad, en alle inwoners derzelve.**

9. **Wee dien, die met kwade** Dat is, die schandelijk gewin drijft of zoekt, opdat hij zijne vrouw en kinderen rijk make, en ook zijne nakomelingen; verg. Spreuk. 1 en zie de aantekening Spreuk. 1:19 aldaar, en Jer.

22:13. **gierigheid giert voor zijn huis, opdat hij in** Dat is, opdat hij en zijn geslacht hier in deze wereld groot en hoog mogen geacht worden en zekerlijk wonen. Het is ene gelijkenis, genomen van de vogels, die hunne nesten in de hoogte maken; verg. Obad. 1:4. **de hoogte zijn nest stelle, om bevrijd** Dit was wel zijn oogmerk, maar hij is in zijne mening bedrogen geweest. **te zijn uit de hand** Hebr. *uit de palm des kwaads*; dat is, van het geweld van het kwaad; zie Job 5:20. **des kwaads.**

10. **Gij hebt** Di, gij hebt, alle eer bezijden zettende, rijkdom bijeengeschaapt, en hebt daar grote paleizen mede gebouwd, en die met kostelijk huisraad versiert. Doch alles gereikende tot uw eigen schande; zie Hab. 2:11. **schaamte beraadslaagd voor uw huis; uitroeiende vele** Om u met hun goed te verrijken. **volken, zo hebt gij gezondigd tegen uw ziel.**

11. **Want de steen** Dat is, de stenen waar uwe paleizen mede gebouwd zijn. **uit den muur roept, en** Dat is, getuigt tegen u, te weten dat gij uwe paleizen met gestolen en onrechtvaardig goed gebouwd hebt, hij roept wraak voor God. **de balk uit het** Of, *knoop*, of *knoest*, die in het hout is, of uit het houten verwelfsel. Het Hebreeuwse woord wordt nergens elders dan hier gevonden, daarom kan men niet zekerlijk weten wat het betekent. **hout antwoordt dien.** Te weten *steen*; dat is, roept en getuigt zowel tegen den Babyloniër, als de stenen doen.

12. **Wee dien, die de stad met bloed** Hebr. *met bloeden*; dat is, met doodslag, of met het goed der gedoden of vermoorden; of, met het zweet en bloed der onderzaten, Ezech. 24:9; Nah. 3:1. **bouwt, en die de stad met onrecht** Dat is, met goederen, die onrechtvaardig door roof en geweld bijeengeraapt zijn. Verg. Micha 3:10. **bevestigt!**

13. **Ziet, is het niet** Dat is, geschiedt het niet door den verborgen raad Gods? **van den HEERE der heirscharen, dat de volken arbeiden** Te weten in het bouwen

van huizen en steden. **ten vure, Of, voor het vuur;** dat is, opdat de huizen en steden die zij bouwen, van het vuur verbrand worden. Zie Jer. 51:58. **en de lieden zich vermoeien tevergeefs?**

14. **Want de aarde zal vervuld worden, dat zij de heerlijkheid** Die de Heere bewijzen zal in het straffen der Chaldeën. Zie Jer. 11:9. **des HEEREN bekennen, gelijk** Dat is, zo overvloediglijk gelijk de wateren den bodem of grond der zee bedekken. Zie de aantekening Jes. 11:9. **de wateren den bodem der zee bedekken.**

15. **Wee dien, die zijn naaste te drinken** Namelijk tot dronkenschap toe. **geeft, gij, die uw wijnfles** Dat is, de ene fles wijn op de andere ten beste geeft. Anders: *die uw vergif daarbij voegt, of daaronder mengt.* **daarbij voegt, en ook dronken maakt, opdat gij** Versta hierbij, en opdat gij dan hen tot een spot stelt, als gij hen hebt bedrogen en van al hunne macht en middelen ontbloot. Het is ene gelijkenis, genomen van onkuise daden der dronkaards. **hun naaktheden aanschouwt.**

16. **Gij zult** De zin is: O gij Babyloniër, vanwege deze en dergelijke schandelijke stukken, zult gij veel meer schande hebben, dan gij eer gehad hebt vanwege uw macht en rijkdom. **ook verzadigd worden met schande, voor eer; drinkt gij ook, en ontbloot de voorhuid; de beker** Dat is, de straf des Heeren; zie Jer. 25, de aantekening Jer. 25:15,27. **der rechterhand** Dat is, die in de rechterhand des Heeren is. **des HEEREN zal zich tot u** Dat is, de tijd is nu gekomen, dat de beker van den toorn Gods, vast omgegaan hebbende, nu tot u gekomen is, gij zult nu ook uwe beurt hebben en uw aandeel daaruit drinken; ja gij zult er zoveel moeten uitdrinken, dat daarop volgen zal een schandelijk uitbraaksel, in plaats uwer heerlijkheid. **wenden, en er zal een schandelijk uitbraaksel over uw heerlijkheid zijn.**

17. **Want het geweld, dat tegen** Dat gij tegen Libanon begaan hebt. *Libanon* betekent hiet het Joodse volk, hetwelk aan den berg Libanon woonde. gelijk Jes. 14:8, en Jes. 37:24; zie ook de aant. Ezech. 17:3. Doch enigen verstaan hier door *Libanon* den tempel, die van hout uit Libanon gebouwd was. **Libanon begaan is, zal u bedekken,** Dat is, overvallen, op het lijf vallen; gelijk gij den Joden en anderen gedaan hebt, zal u ook geschieden. Zie breder boven Hab. 2:8, en de aantek. aldaar. **en de verwoesting** De verwoesting der beesten op den berg Libanon zal de Chaldeën verschrikken; versta door *de beesten* of *wilde dieren*, de Joden, die van de Chaldeën niet meer geacht zijn geweest dan beesten, welke zij gevankelijk weggevoerd en gedood, somtijds in hunnen toorn, somtijds om hunne vreugde. Anderen verstaan door *de verwoesting der beesten* de verwoestingen door de grote beesten, *hetwelk tirannen kan betekenen* aangericht. der beesten zal ze verschrikken, om des bloeds wil der mensen, en des gewelds in het land, de stad en aan alle inwoners derzelve.

18. **Wat zal het** Hier bestraft de profeet de afgoderij der Chaldeën, die zich op hunne afgoden en beelden verlieten. Van de beelden en afgoden wordt breder gesproken Jes. 40,44,46; Jer. 2:8,11 en Jer. 16:19, en elders meer. **gesneden beeld baten, dat zijn formeerder het gesneden heeft? of het gegoten beeld, hetwelk een** Of, *dat is de leugenleraar, of leraar der leugens*, Jer. 10:8,14; Zach. 10:2. **leugenleraar is, dat de formeerder** Dat is, dat hij zo gek is, dat hij hetgeen hij zelf gemaakt heeft, waar leven noch spraak in is, voor zijnen god houdt en zijn vertrouwen daarop stelt. **op zijn formeersel vertrouwt, als hij stomme afgoden gemaakt heeft?**

19. **Wee dien, die tot het hout** Dat is, tot het beeld van hout gemaakt. De zin is: Wee dengene, die de afgoden of hunne beelden aanroept. **zegt: Word wakker!** Dat is, sta op om ons te helpen in dezen

onzen nood. **en: Ontwaak!** Alzo spreekt David tot den waren God; Ps. 35:23. **tot den zwijgenden** Dat is, tot het beeld van steen gemaakt hetwelk stom is. **steen. Zou het leren** Te weten het houten of stenen beeld; Jes. 44:9.? **Ziet, het is met goud en zilver overtrokken, en er is gans geen geest in** Of, *geen adem*, noch der mensen, ja ook niet der beesten, veel minder van enige godheid. **het midden van hetzelfde.**

20. **Maar de HEERE is** De ware levende en eeuwige God. **in Zijn heiligen tempel. Zwijg voor Zijn aangezicht, gij ganse aarde!**

Habakuk 3

1. Een gebed van Habakuk, den profeet, op Sijgionoth.
2. HEERE! als ik Uw rede gehoord heb, heb ik gevreesd; Uw werk, o HEERE! behoud dat in het leven in het midden der jaren, Dat is, gedurende de zeventig jaren der Babylonische gevangenschap van uw volk. **maak het bekend** De zin is, maak door uw woord en predikatie dat uw volk dat wete en versta, en doe het metterdaad blijken onder de heidenen, dat Gij U over uw volk ontfermt. **in het midden der jaren; in den toorn gedenk des Menselijkerwijze van god** gesproken. Zie Gen. 8:1, en Gen. 9:15, en Gen. 30:22; Exod. 6:4; dat nu God in zijn toorn indachtig is zijner barmhartigheid, blijkt uit vele plaatsen der Heilige Schrift, gelijk Exod. 32:11, Exod. 32:12; Num. 14:17; Ps. 6:5 en Ps. 9:10,11; en Ps. 25:6,7, en Ps. 51:3 en Ps. 103:6, Ps. 103:7,8,9; Jes. 12:1; Jer. 14:7 Klaagl. 3:55; Dan. 9:6,16 en elders meer. # Ps 25.7 51.1 103.6,7,8,9 Isa 12.1 Jer 14.7 La 3.55 Da 9.6,16 ontfermens.
3. **God** In dit vers en enige navolgende beschrijft de profeet de majesteit en macht van God, die Hij betoond heeft als Hij zijne wet gegeven heeft; willende daarmede bewijzen dat het dien machtigen God licht is, zijn volk, als het Hem belieft, uit de

Babylonische gevangenschap te verlossen. kwam Dat is, Hij verscheen zijn volk, te weten ten tijde van Mozes, toen Hij zijne wet hun gaf. Hebr. *zal komen*. Zie Deut. 33:2. van Theman, Door *Theman* verstaan sommigen den berg, die anders *Seir* genoemd wordt. Zie Amos 1:12, en Obad. 1:9. Anders: *van het zuiden*. en de Heilige van den berg Paran. Zie van *Paran* Gen. 14:6. Het is een berg gelegen nabij den berg Sinaï, die in de woestijn Paran gelegen is. Zie Num. 10:12, en Num. 12:16, en Num. 13:26. Sela. Dat woord vindt men nergens dan in dit lied van Habakuk en in de psalmen van David. Zie Ps. 3:3. Zijn heerlijkheid Of, *zijne majesteit*. bedekte de Dat is te verstaan te dien aanzien, dat de Heere zijn volk, als Hij hun zijne wet gaf, in grote heerlijkheid verschenen is, met donder en bliksem. enz. Zie Exod. 19:16, en 2 Cor. 3:7. hemelen, en het aardrijk was vol van Zijn lof.

4. En er was een glans als des lichts, Dat is, als van de zon. De zon wordt het *het licht* genoemd, omdat zij het grootste licht is, hetwelk God geschapen heeft. Zie Job 31:26, en Job 37:21. Hier is door *den glans als van het licht* te verstaan het schijnsel van de vuurkolom, die de Israëlieten lichtte in de woestijn. Hij had hoornen Te weten tot een teken zijner macht. Want door *de hoornen* wordt dikwijls macht betekend in de Heilige Schrift. Anderen verstaan hier door *hoornen* zulke stralen, als de klaarschijnende zon uitgeeft, of zulke, als uit het aangezicht van Mozes voortgingen, nadat hij met God gesproken had; zie Exod. 34:29. aan Zijn hand, en aldaar was Zijn sterkte verborgen.
5. Voor Zijn aangezicht ging de pestilentie, en de vurige kool Of, *karbonkel*. Zie Deut. 32:24, en Ps. 78:48. ging voor Zijn voeten henen.
6. Hij stond Te weten God de Heere, vertegenwoordigd door de ark, die veertien jaar lang te Gilgal bleef, totdat de Joden het land van belofte onder zich hadden verdeeld., en mat Hetgeen uit Gods bevel geschied is, dat schrijft hij God zelve toe, want het land

is, door Gods bevel, den Israëlieten door het lot uitgedeeld geworden; Num. 32, 34 Joz. 1, 5, 11, 12 en Ps. 78:55. het land, Te weten het land Kanaän. Hij zag toe Door een stuurs gezicht heeft God die natiën kunnen verdrijven, hoe vast zij in dat land geworteld zaten., en maakte de heidenen Dat is, Hij verstrooide de heidenen en wierp hen uit, te weten de Kanaänieten, die te voren in het land gewoond hadden. los, en de gedurige Aldus worden de bergen en heuvelen genoemd, omdat zij altijd vast staande blijven. Zie Ezech. 36:2. bergen zijn verstrooid geworden; de heuvelen der eeuwigheid hebben zich Als Hem eerbieding doende. gebogen; de gangen der Of, *Hij had eeuwige gangen*; Dat is, zijne wegen zijn eeuwigdurende, of de Heere richt uit wat Hij van eeuwigheid besloten had; Hij is alleen eeuwig, en zijne besluiten, naar welke Hij de wereld regeert, zijn van eeuwigheid af. eeuw zijn Zijne.

7. Ik Te weten ik, het volk van Israël. Zie hiervan Exod. 15:14. Of, *ik zag* dat is, ik houd het zo zeker, alsof ik het zelf zag. zag de tenten van Kusan onder Of, *in moeite, of in druk, of tot ijdelheid begeven zijnde*; dat is ijdel en tevergeefs het volk Gods vervolgende. de ijdelheid; de gordijnen Dat is, de tenten, van gordijnen gemaakt. Zie de geschiedenis Richt. 7:21. des lands van Midian schudden Of, *werden bewogen, of bevende*. Het schijnt dat de profeet hier ziet op de nederlaag van Cuschan-Rischataïm, #Richt.3:10, en der Midianieten, Richt. 6,7..
8. Was de HEERE ontstoken tegen de rivieren? Was Uw toorn tegen de rivieren, was Uw verbolgenheid tegen de zee, toen Gij op Uw paarden reedt? Uw wagens waren heil.
9. De naakte grond Of, *de naaktheid der zee*, te weten der Rode zee en der Jordaan, ontnaakte, of werd naakt, door uwen boog. Zie Jes. 63:12; Ps. 114:5. Anders: *naakt is uw boog ontwaakt, om uwer eden wil gedaan in het woord*, enz. werd ontbloot door Uw

boog, om de eden, aan de stammen gedaan door het woord. Sela. Gij hebt de Of: *Gij kliefdet de aarde met de rivieren.* Zie Num. 20:10,11 en Num. 21:16; Ps. 78:15, 16 en Ps. 114:5, en 1 Cor. 10:4. Anders: *Gij kliefdet de rivieren tot op de aarde,* opdat het volk van Israel daar zou kunnen doorgaan. rivieren der aarde gekloofd.

10. De bergen Of, *als U de bergen zagen, werden zij bang.* Dit verstaan sommigen geschied te zijn toen de wet verkondigd werd, Exod. 19:18, Zie Ps. 114:4,6. zagen U, en leden smart; Te weten vanwege de vrees, die zij voor U hadden. de waterstroom Te weten de Jordaan. Anders: *de overloping der wateren.* ging door, Dat is, vlood daarheen, dewijl het water dat van boven nederwaarts kwam staande bleef, maar het water, dat naar beneden liep, nam af en vervlood. Zie Joz. 3:16. de afgrond gaf De afgrond of diepte der Rode zee werd gehoord, te weten met geweld en met gedruis nederwaarts lopende, en het ene deel zich van het andere afscheurende. zijn stem, hij hief zijn zijden op in de hoogte.

11. De zon en de maan stonden stil Te weten terwijl Jozua tegen de Amorieten streed, Joz. 10:12. in haar woning; met het licht Versta hier door *het licht* den bliksem. gingen Uw pijlen daarhenen, met glans Uw bliksemende spies.

12. Met gramschap Of, *in gramschap.* tradt Gij door het land, Te weten door het land Kanaän, toen Gij de Kanaänieten uitdreeft om uw volk daarin te planten. met toorn dorstet Gij Zie deze manier van spreken en straffen Amos 1:3, en Micha 4:13. de heidenen. Te weten die in het land Kanaän woonden, zijnde zeven in getal.

13. Gij toogt uit tot verlossing Uws volks, tot verlossing met Dat is, om te helpen met of door uwen gezalfde, dat is, met *Christus*, wiens voorbeeld Jozua geweest is. Anderen verstaan hier David door den gezalfde, die ook een voorbeeld van *Christus* was, wiens overwinningen beschreven staan 2 Sam. 5, 8, 18 en elders. Anders: *tot verlossing*

van uwen gezalfde, dat is, uwen uitverkorene. Uw Gezalfde; Gij doorwonddet het hoofd van Dat is, de vorsten en heren des volks, hetwelk zich krachtiglijk tegen de Israelieten stelde, gelijk waren de Filistijnen, Moabieten, Ammonieten, Syriëers, Edomieten enz. het huis des goddelozen, ontblotende den grond tot Versta hier door *den grond* het land zelf, hetwelk de Heere van onder tot boven gezuiverd heeft van de vijanden van zijn volk, aangezien zij het also bedekt hadden en also daarin geworteld waren, dat het scheen onmogelijk te zijn hen daaruit te roeien; zie boven Hab. 3:6. Of de zin is: Gij hebt uws volk vijanden te schande gemaakt van het hoofd tot de voeten toe, dat is, van den grootste tot den kleinste. den hals toe. Sela. Zie boven Hab. 3:3,9.

14. Gij doorboordet met zijn staven het hoofd zijner dorplieden; zij hebben gestormd, om mij te verstrooien; Te weten mijn volk, de Israëlieten. die zich verheugden Hebr. *hunlieder verheuging was*, enz., alsof zij de ellendigen Te weten de ellendige bedrukte, ja, schier verdrukte Israëlieten, die dikwijls uit vrees der vijanden zich moesten versteken in hollen en spelonken ten tijde der richters, want het scheen dat zij hen met huid en met haar zouden opeten en verslinden. in het verborgen zouden opeten.

15. Gij betrakt met Uw paarden de zee; de geweldige Of, *door, of op, den hoop van vele of grote wateren.* Versta dit van de grote hopen wateren der Rode zee, die als muren overeind stonden, als de Israelieten daardoor gingen. Verg. Joz. 3:13. wateren werden een hoop.

16. Als ik het Als ik hoorde het oordeel Gods van de verstoring der stad Jeruzalem door de Chaldeën, boven Hab. 3:2. hoorde, zo werd mijn buik beroerd; Dat is, al wat in mij was; of *mijn hart*; gelijk Spreuk. 20:27; verg. Jes. 16:11. Anders: *zo beefde mijn buik.* voor de stem Dat is, als ik die profetie van de verstoring van Jerzalem van den Heere hoorde; zie boven Hab. 1:6.

hebben mijn lippen gebeefd; verrotting kwam Dat is, het deed mij zeer wee, ja zo wee alsof mijne benen vervuild en vol etter waren geworden. in mijn gebeente, en ik werd beroerd in mijn plaats. Zekerlijk, ik zal Of, *immers*. Zie van zulke ene betekenis van het Hebr. woord, Hos. 14:4. Of, *ik die rusten zal*, of *opdat ik ruste*. Hier richt zich de profeet weder op door betrachting van Gods genadige regering. rusten ten dage der benauwdheid, als hij optrekken zal Te weten de koning van Babel. tegen het volk, Te weten tegen het volk van Juda. Zie de historie 2 Kon. 25: dat hij het met benden aanvalle.

17. Alhoewel de De zin is: Alhoewel het Joodse land door de Chaldeën zeer jammerlijk aan alle kanten zal verwoest worden. vijgeboom niet bloeien zal, en geen vrucht aan den wijnstok zijn zal, dat het werk Dat is, de vrucht des olijfbooms liegen zal, Dat is, niet te voorschijn komen zal, maar den landman in zijne hoop bedriegen zal. Zie dergelijke manier van spreken. Job 40:28, en Jes. 58:11. en de velden geen spijs voortbrengen; Hebr. *maken*. dat men de kudde uit de Of, *het vee*, versta, klein vee, als schapen en geiten. kooi afscheuren zal, en dat er geen rund Dat is, geen grote beesten, als ossen en koeien. in de stallingen wezen zal;

18. Zo zal ik nochtans in Ik Habakuk, en alle gelovigen. den HEERE van vreugde Vanwege den troost, dien de Heere mij toegesproken heeft, van de verlossing van zijn volk. Zie boven Hab. 2: Hab. 3: opspringen, ik zal mij verheugen in den God Of, *vanwege God mijnen Heiland*, of *in den God mijns heils*; dat is, die mij heil en zaligheid heeft teweeggebracht,. Het Hebr. woord, te weten *zaligmaking*, of *zaligheid*, *heil* en het woord *Jezus*, hebben één wortel of oorsprong, zodat dit bekwamelijk op *Christus* gepast wordt. mijns heils.

19. De Heere HEERE is mijn Sterkte; en Hij zal mijn voeten maken als der hinden, en Hij zal mij doen Dat is, Hij zal mij wederbrengen in mijn land te weten in het land van Juda, hetwelk hoog en bergachtig is. Of versta hier door *hoogten* vast sloten en sterkten. treden op mijn hoogten. Voor den opperzangmeester De zin is, dit gebed van Habakuk den opperzangmeester overgegeven, om te zingen in de verzameling der gemeente op *neginoth*, of op *neginothai*. Anderen zetten het over *op mijne snarenspeel*, of *op mijn instrument met snaren*. Zie hiervan breder Ps. 4:1. Dit laatste lid zou men ook alleen mogen schrijven, na de woorden *op mijne hoogte* een nieuwen regel beginnende, als eigenlijk tot den psalm niet behoorden, maar aldus: *op mijne hoogten. Voor den opperzangmeester op mijn neginoth. op mijn Neginoth*.